

PROIECT

**privind principalele obiective ale candidatului
Prof.univ.dr. DINUICĂ DOINEL pentru funcția de membru al
Consiliului Superior al Magistraturii,
ca reprezentant al Societății civile**

Conștientizând rolul esențial, de echilibru și stabilitate socială, pe care justiția, în ansamblul său, îl are într-un stat de drept,

Pornind de la premisa că realizarea unui sistem judiciar independent și imparțial reprezintă o condiție indispensabilă pentru asigurarea credibilizării acestuia,

Luând în considerare faptul că reformarea sistemului judiciar și adaptarea acestuia la cerințele și standardele de eficiență europene impun deopotrivă restructurarea instituțională dar și o asanare morală a sistemului în întregul său,

Având în vedere experiența acumulată în activitatea didactică dar și în funcția de judecător sau în alte funcții juridice din diverse structuri ministeriale,

Contribuția mea ca viitor membru în Consiliul Superior al Magistraturii va fi orientată cu precădere spre realizarea următoarelor obiective:

1. Consolidarea instituțională a sistemului judiciar

Problemele cu care se confruntă instanțele și parchetele de pe lângă acestea, sistemul judiciar în ansamblul său, vădesc, fără putință de tăgadă,

că la origine stau, nu de puține ori, disfuncționalități atât de natură structurală cât și managerială de ordin administrativ-financiar.

Din păcate, toate aceste disfuncționalități afectează bunul mers al activității instanțelor, al parchetelor și ceea ce este mai grav, se răsfrâng și asupra calității actului de justiție.

Tocmai de aceea, o reformă instituțională se impune cu prisosință, care să vizeze deopotrivă rolul și locul Consiliului Superior al Magistraturii în calitatea sa de *garant al independenței justiției*, ca prerogativă constituțională, ce va viza reorganizarea instanțelor și redimensionarea personalului acestora, în raport cu volumul lor de activitate.

Aceasta, întrucât, sistemul judiciar în ansamblul său trebuie privit ca un organism unitar, orice verigă slabă poate avea efecte negative asupra întregului sistem, afectându-i însăși funcționalitatea.

Iată de ce un demers constructiv în această privință, presupune abordarea mai multor componente ale procesului de reformă, începând cu necesitatea consolidării capacității și responsabilității Consiliului Superior al Magistraturii și continuând, desigur, cu unele transformări structurale la nivelul instanțelor și parchetelor, stabilirea unor politici clare în domeniul resurselor umane, dar și completarea și modificarea cadrului legislativ existent, astfel încât, acesta să asigure independența efectivă a sistemului judiciar și administrarea corespunzătoare a actului de justiție. Cu privire la acest din urmă aspect, în concepția *Legii nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor*, eficacitatea administrării actului de justiție constă în mare măsură și în celeritatea executării hotărârilor judecătorești, respectiv a drepturilor și obligațiilor corelate consfințite prin hotărârile judecătorești pronunțate în acest sens.

Pornind de la un adevăr axiomatic, în conformitate cu care reformarea structurală, instituțională a sistemului judiciar, trebuie să înceapă cu reevaluarea locului și rolului Consiliului Superior al Magistraturii în raport cu celelalte componente ale sistemului judiciar.

Opinia personală a subsemnatului în acest sens, se materializează în direcțiile prioritare, menite să consolideze capacitatea și responsabilitatea acestui organism, după cum urmează:

a) flexibilizarea cadrului organizatoric și funcțional, astfel încât să răspundă în mai mare măsură nevoilor și priorităților sistemului judiciar.

Un asemenea demers presupune operarea unor modificări la nivelul structurii organizaționale a Consiliului Superior al Magistraturii, precum și redimensionarea schemelor de personal în raport cu volumul de activitate al fiecărei entități;

b) consolidarea independenței justiției, prin eliminarea oricăror forme de presiune la adresa judecătorilor și procurorilor și denunțarea oricăror imixțiuni în îndeplinirea actului de justiție.

În acest sens, voi milita pentru:

- asigurarea imparțialității magistraților și pe cale de consecință a actului de justiție;
- distribuirea exclusiv aleatorie în sistem informatizat a dosarelor intrate pe rolul instanțelor;
- asigurarea aplicării efective a principiului continuității completului de judecată/judecătorului în soluționarea cauzelor.

Toate acestea vor asigura independența deplină a magistraților în soluționarea cauzelor ce le-au fost repartizate, precum și eliminarea oricărei ingerințe în hotărârea judecătorească ce urmează a fi pronunțată;

c) modernizarea sistemului de selecție și pregătire a magistraților pentru a răspunde cerințelor profesionale la standarde europene.

Pentru aceasta, se impune respectarea exigențelor legale de competență profesională la ocuparea posturilor vacante din sistem, astfel încât prin încadrarea acestor posturi să nu fie afectată ulterior credibilitatea corpului magistraților. Este necesar, de asemenea, ca pregătirea inițială și continuă realizată în cadrul Institutului Național al Magistraturii să

determine standarde ridicate de profesionalism pentru magistrați, în pas cu normele și exigențele europene.

Cât privește cariera magistraților, voi acționa pentru creșterea gradului de transparență și respectarea procedurilor legale în procesul de promovare în funcții de execuție și de ocupare a funcțiilor de conducere;

d) consolidarea profilului de independență și imparțialitate al inspecției judiciare, printr-o mai mare autonomie a acestui serviciu din structura organizațională a Consiliului Superior al Magistraturii.

Se va asigura astfel sancționarea conduitelor culpabile ale magistraților de o așa manieră încât să nu le fie afectată inamovibilitatea și imparțialitatea acestora, precum și a instituției din care fac parte.

Se impune astfel o reglementare mai clară a statutului inspectorilor judiciari, în special cu privire la raporturile de serviciu, în scopul eficientizării și credibilizării activității de verificare și control pe care aceștia o desfășoară;

e) implicarea în mai mare măsură a Consiliului Superior al Magistraturii în elaborarea politicilor publice în justiție și monitorizarea performanței judiciare la nivelul instanțelor și parchetelor, în scopul îmbunătățirii imaginii sistemului și creșterii calității actului de justiție.

În acest sens, trebuie acționat mai mult pentru creșterea încrederii justițiabililor în actul de justiție, precum și pentru îndeplinirea în mai bune condițiuni a rolului acestuia, de serviciu public al sistemului judiciar, printr-o mai bună comunicare cu diferite segmente ale Societății civile și stabilirea unui nou tip de relație între justiție și justițiabili. Transparența în comunicare și facilitarea accesului la informații de interes public, trebuie să constituie o componentă indispensabilă a funcționalității sistemului.

În egală măsură, se impune a se acționa, inclusiv prin adaptarea corespunzătoare a cadrului legislativ, respectiv a **Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii**, în sensul redefinirii rolului

acestui ca reprezentant al sistemului, în raporturile cu celelalte autorități publice, cu organismele interne și internaționale de specialitate.

Totodată, conștientizând faptul că îmbunătățirea imaginii sistemului judiciar ține, în egală măsură, de fiecare instituție dar și de profesionalismul și corecta aplicare a legii, de către fiecare magistrat, precum și de respectarea întocmai a cadrului normativ și a Codului deontologic de către întreg personalul instanțelor și parchetelor, este necesar a se acționa în mai mare măsură în direcția consolidării integrității în cadrul sistemului prin promovarea măsurilor anticorupție și a standardelor etice profesionale.

2. Realizarea unui cadru legislativ coerent, merit să perfecționeze funcționalitatea sistemului.

Funcționarea eficientă a sistemului judiciar depinde în bună măsură de existența unui cadru legislativ coerent, care să asigure corelarea tuturor actelor normative cu incidență în domeniu, eliminarea eventualelor neconcordanțe și paralelisme, dar și acoperirea unor lacune în reglementarea sau corectarea anumitor imperfecțiuni.

Nu de puține ori judecătorii sau procurorii se „plâng” de faptul că multe dintre legile care compun actualul cadru normativ sunt greoaie, confuze, lăsând loc la multe interpretări. Aceasta face ca activitatea de judecată să fie mult îngreunată, fiind prelungită nejustificat durata de soluționare a cauzelor.

În plus, caracterul imperfect al unor legi, confuziile create în aplicarea lor, conduc deseori la soluții interpretabile, ceea ce-i determină pe justițiabili să apeleze la căile ordinare și extraordinare de atac, inclusiv la jurisdicția Curții Europene a Drepturilor Omului.

Iată suficiente motive care să justifice necesitatea perfecționării cadrului legislativ existent, inclusiv a cadrului legislativ fundamental privitor la legile justiției.

Apreciez că un asemenea demers trebuie să vizeze în primul rând *Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor*, urmărindu-se cu precădere:

a) clarificarea statutului magistraților și a carierei acestora.

Rolul magistratului este acela de a aplica legea în mod echitabil și dezinteresat. În întreaga activitate magistratul este obligat să asigure supremația legii, precum și un tratament juridic nediscriminatoriu tuturor părților din cauzele deduse judecătii.

Statutul de judecător sau procuror implică o multitudine de calități pe care aceștia trebuie să le aibă, dublate desigur de o probitate morală și profesională incontestabile.

În îndeplinirea actului de justiție, judecătorii și procurorii trebuie să se situeze dincolo de orice suspiciune, iar conduita și moralitatea lor, să întregască convingerile justițiabililor în echitatea, obiectivitatea, legalitatea și imparțialitatea corpului magistraților.

Toate aceste condiționări impun exigențe sporite în perspectiva noilor reglementări cu privire la accesarea în profesie, procedurile de evaluare și promovare în funcții de execuție, de ocupare a funcțiilor de conducere etc.;

b) perfecționarea pregătirii profesionale a magistraților, concomitent cu creșterea responsabilității acestora în îndeplinirea actului de justiție la nivel calitativ superior.

Pentru realizarea acestui deziderat profesional, se impune adoptarea unor măsuri legislative vizând formarea profesională inițială și continuă a magistraților, pregătirea lor de specialitate, interdisciplinară, în raport cu diversificarea domeniilor de drept, precum și o mai bună cunoaștere și interpretare a legislației comunitare, în scopul armonizării cadrului normativ intern cu legislația europeană și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Cât privește creșterea responsabilității judecătorilor și procurorilor în îndeplinirea actului de justiție, un eventual demers legislativ trebuie să

vizeze și clarificarea aspectelor concrete ce privesc răspunderea lor materială, în condițiile legii, astfel încât statul să poată exercita împotriva lor acțiunea în regres, ori de câte ori situația impune, cu respectarea însă a tuturor garanțiilor de independență.

Tot astfel, voi milita pentru introducerea unor modificări și completări în conținutul *Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară*, care să vizeze:

a) reorganizarea instanțelor și parchetelor și rearondarea lor funcție de competența teritorială, prin raportare la încărcătura medie și volumul optim de activitate.

O asemenea măsură se impune întrucât este știut faptul că există o discrepanță vădită în privința volumului de activitate al instanțelor și al parchetelor, astfel că o nouă arondare a acestora, concomitent cu realocarea resurselor umane, vor contribui la soluționarea în limite rezonabile a cauzelor deduse judecății;

b) reducerea duratei procedurilor judiciare care s-au dovedit a fi greoaie și costisitoare constituie, de asemenea, una dintre direcțiile prioritare de acțiune în cadrul procesului de reformare a sistemului judiciar.

Concretizarea unui atare demers presupune în primul rând o reorganizare internă a instanțelor și parchetelor, astfel încât să se utilizeze la maximum resursele umane și materiale existente.

Consider însă că pot fi luate și alte măsuri, precum ocuparea în totalitate a posturilor vacante de magistrați, creșterea numărului de locuri din cadrul Institutului Național al Magistraturii, reanalizarea problematicii ce vizează instanțele de specialitate etc.

Tot în acest sens, prin *Legea nr. 202/2010* au fost luate și alte măsuri pentru soluționarea cu celeritate a proceselor aflate pe rolul instanțelor privitoare la căile de atac pentru anumite cauze, introducerea unor

prevederi noi referitoare la strămutarea cauzelor, la instituția recuzării, precum și o nouă explicitare a motivelor de amânare etc.;

c) *unificarea practicii judiciare constituie un obiectiv de mare importanță în perspectiva modificărilor legislative impuse de necesitatea reformării sistemului judiciar.*

Apreciez că o practică judiciară neunitară, existentă la nivelul unor instanțe, afectează calitatea actului de justiție și în unele cazuri chiar credibilitatea acestuia.

Pentru unificarea practicii judiciare și implicit îmbunătățirea calității hotărârilor judecătorești pronunțate, sunt necesare măsuri menite să asigure aplicarea mecanismelor procedurale prevăzute de lege, îmbunătățirea accesului magistraților la legislația comunitară și la jurisprudența Curtea Europeană a Drepturilor Omului și nu în ultimul rând, pregătirea magistraților pe domenii specializate.

Și în ce privește *Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii* se impun, așa cum am menționat, unele modificări care să vizeze în principal:

- eficientizarea activității inspecției judiciare;
- îmbunătățirea calității actului de conducere;
- eliminarea disfuncționalităților la depunerea candidaturilor și alegerea membrilor Consiliului Superior al Magistraturii;
- remedierea unor probleme de transparență prin implementarea și a altor strategii de comunicare;
- îmbunătățirea relației cu Societatea civilă și asociațiile profesionale precum și cu mass-media etc.

3. Intrarea în vigoare a noilor coduri – civil, penal, procedură civilă, procedură penală –, reprezintă un punct de cotitură al procesului de reformă, toate celelalte obiective fiind subsumate acestui obiectiv fundamental.

Procesul de adoptare a celor patru coduri a presupus un efort cu totul deosebit din partea colectivelor de specialiști care au lucrat la redactarea proiectelor, pe parcursul mai multor legislaturi, munca lor, împreună cu cea a altor teoreticieni sau practicieni ai dreptului, precum și dezbaterile publice a acestora, cu participarea Societății civile, finalizându-se în realizări științifice remarcabile, care vor schimba din temelii sistemul de drept românesc, asigurând desprinderea definitivă a României de era postcomunistă a tranziției și alinierea la sistemul de valori europene, universale.

Odată cu implementarea lor, sistemul de drept românesc va cunoaște transformări fundamentale, fapt ce necesită o pregătire asiduă din partea magistraților și a celorlalți profesioniști ai dreptului, pentru crearea și asigurarea cadrului organizatoric și funcțional.

4. Concluzii.

Aspectele enunțate în acest proiect exprimă înaintea de toate disponibilitatea subsemnatului de implicare în edificarea unui sistem judiciar credibil și eficient, în care să primeze supremația legii și principiile statului de drept.

Proiectul exprimă succint propria-mi viziune cu privire la modalitățile în care trebuie acționat pentru reformarea acestui sistem și îmbunătățirea calității actului de justiție.

Prin prisma considerațiilor enunțate, ca viitor membru al Consiliului Superior al Magistraturii, sesizând vulnerabilitățile și disfuncționalitățile din sistem, trebuie să acționez împreună cu reprezentanți aleși ai magistraților, în vederea proiectării și implementării unor măsuri menite să asigure modernizarea sistemului judiciar, întărirea independenței și integrității justiției.